

KTO MÔŽE VYKONÁVAŤ ČINNOSŤ SPRIEVODCU CESTOVNÉHO RUCHU ?

V podmienkach Slovenskej republiky má činnosť sprievodcu cestovného ruchu charakter ohlasovacej viazanej živnosti. V právnom rámci zákona č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov sa od každej fyzickej (i právnickej) osoby, ktorá má záujem alebo vykonáva sprievodcovskú činnosť podnikateľským spôsobom na území SR, vyžaduje nadobudnutie živnostenského oprávnenia. Dokladom o jeho nadobudnutí je vydaný živnostenský list. Podmienkou k jeho vydaniu je preukázanie osobitnej odbornej spôsobilosti žiadateľa. Žiadateľ môže preukázať odbornú spôsobilosť aj prostredníctvom zodpovedného zástupcu. Podmienkou získania podnikateľského oprávnenia je Osvedčenie o získanom vzdelaní, ktoré môže vydať iba Ministerstvom školstva SR akreditované vzdelávacie zariadenie podľa zákona č.386/1997 Z. z. o ďalšom vzdelávaní a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení zákona č.70/1997 v znení neskorších predpisov.

Podmienky reglementácie sprievodcovskej činnosti paralelne upravuje aj osobitný zákon, ktorým je zákon č.281/2001 Z. z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr a o zmene a doplnení Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov. S účinnosťou od 1.júna 2006 došlo zákonom č.186/2006 Z. z. k jeho novelizácií, ktorou dochádza aj k osobitnej úprave výkonu činnosti sprievodcu cestovného ruchu nasledovne:

§ 5a

ods. 1 - Sprievodca v cestovnom ruchu je fyzická osoba, ktorá sprevádza objednávateľov a podáva v dohodnutom jazyku výklad o kultúrnom a prírodnom dedičstve a má odbornú spôsobilosť, na ktorú má osvedčenie o získanom vzdelaní v zmysle § 8 zákona č. 386/1997 Z. z. o ďalšom vzdelávaní a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení zákona č. 70/1997 Z. z. v znení neskorších predpisov

ods. 2 - Sprievodca v cestovnom ruchu vykonáva činnosť podľa odseku 1 v pracovnoprávnom vzťahu (§ 42 až 44 Zákonníka práce a § 223 Zákonníka práce) alebo v inom právnom vzťahu (§ 2 ods. 2 písm. b) Obchodného zákonníka)

§ 7

ods. 1 - cestovná kancelária je povinná ..., písm. c) - poverovať výkonom sprievodcovskej činnosti len osoby, ktoré majú osvedčenie o získanom vzdelaní v akreditovanej vzdelávacej ustanovizni

Novoupravené podmienky odbornej spôsobilosti pre sprievodcu CR (Osvedčenie o získanom vzdelaní) sa na sprievodcov CR nevzťahujú iba od 01. 06. 2006, kedy nadobudlo ustanovenie § 5a účinnosť, ale od 01. 09. 2001, kedy nadobudol účinnosť zákon č.279/2001 Z. z. (novela živnostenského zákona). Ide teda iba o zosúladenie doteraz platného živnostenského zákona so zákonom o zájazdoch a podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr.

Činnosť sprievodcu cestovného ruchu môže vykonávať na území SR aj zahraničná fyzická (i právnická) osoba. V právnom rámci Obchodného zákonníka (§ 21 a nasl.) ako aj živnostenského zákona (§ 5 ods.3) zahraničná osoba môže vykonávať živnosť za rovnakých podmienok ako slovenská osoba. V tomto význame sa na zahraničnú osobu vzťahujú rovnaké

podmienky prevádzkovania živnosti (vykonávania podnikateľskej činnosti) na území SR ako aj na slovenskú osobu. V oboch prípadoch podmienkou vykonávania sprievodcovskej činnosti je živnostenské oprávnenie, nadobudnuté na základe predchádzajúceho získania Osvedčenia o získanom vzdelaní. Zahraničná fyzická osoba z členského štátu EÚ sa nezapisuje do obchodného registra. Oprávnenie na podnikanie v postavení podniku alebo organizačnej zložky zriadenej na území SR nadobúda na základe podania žiadosti o vydanie živnostenského listu. Žiadosť sa podáva miestne príslušnému živnostenskému (obvodnému) úradu.

V právnom rámci zmluvy o založení ES (čl.49 a nasl.) môže zahraničná osoba poskytovať niektoré služby (vrátane sprievodcovských služieb) dočasným spôsobom na území iného členského štátu EÚ resp. EHP aj bez povinnosti etablovania sa v hostiteľskom členskom štáte, t.j. bez povinnosti nadobudnúť osobitné podnikateľské (živnostenské) oprávnenie od autorizovaného orgánu hostiteľského štátu. Na využitie tejto možnosti stačí zahraničnej osobe postavenie podnikateľa (držiteľa príslušného podnikateľského oprávnenia) podľa právneho poriadku domicilu (alebo sídla) poskytovateľa dočasnej služby. Na vymedzenie dočasnosti nie je stanovená žiadna lehota. Na základe dotknutých rozhodnutí Európskeho súdneho dvora sa na túto možnosť nevzťahujú prípady, ak zahraničná osoba poskytuje služby na území iného členského štátu pravidelne.

Odbor cestovného ruchu, MH SR
August 2006